

Wyrok Trybunału w sprawie C-298/23 | Inter IKEA Systems

Komunikat prasowy nr 119/26

Luksemburg, 8 września 2026 r.

Prawo znaków towarowych: właściciel znaku towarowego może sprzeciwić się używaniu swojego znaku towarowego cieszącego się renomą przez partię polityczną, jeżeli ta partia nie wykazała, że jej wolność wypowiedzi ma pierwszeństwo przed prawami i interesami właściciela

Jedna z partii politycznych przedstawiła publicznie projekt dotyczący reformy polityki azylowej i imigracyjnej w Belgii, wykorzystując znaki towarowe IKEA, które cieszą się renomą, w celu wzmocnienia swojego przekazu. Aby uzasadnić to używanie, partia polityczna powołała się na swoją wolność wypowiedzi. W swoim wyroku Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że w celu ustalenia, czy wspomniane używanie wynika z „uzasadnionej przyczyny”, sąd krajowy powinien dokonać wyważenia między z jednej strony prawem własności właściciela znaku i jego interesami, a z drugiej strony prawem do wolności wypowiedzi, na które powołuje się osoba trzecia, oraz jej interesami, przy czym żadne z tych dwóch praw nie ma charakteru bezwzględnego. Trybunał stwierdził jednak, że w niniejszej sprawie używanie znaków towarowych IKEA może wyrządzić poważną szkodę renomie tych znaków i interesom ich właściciela. W tych okolicznościach nie wydaje się, aby używanie znaków towarowych IKEA wyłącznie w celu czerpania korzyści z ich renomy po to, by wzmocnić przekaz polityczny i poszerzyć jego zasięg, miało pierwszeństwo przed prawami i interesami właściciela tych znaków, czego zweryfikowanie należy jednak do sądu odsyłającego.

14 listopada 2022 r. partia polityczna Vlaams Belang publicznie przedstawiła podczas konferencji prasowej swój projekt polityczny zatytułowany „IKEA-PLAN – Immigratie Kan Echt Anders” („Plan IKEA – Imigracja naprawdę może wyglądać inaczej”), który dotyczył reformy polityki azylowej i imigracyjnej w Belgii. Propozycjom tym towarzyszyły ilustracje zawierające symbole odpowiadające znakom towarowym IKEA, a także postaci przypominające te występujące w instrukcjach montażu towarów przedsiębiorstwa IKEA. Konferencja prasowa została rozpowszechniona w mediach społecznościowych. Inter IKEA, właściciel tych znaków towarowych, wniosła do belgijskich sądów powództwo o naruszenie praw do znaków towarowych przeciwko stowarzyszeniu Vrijheidsfonds, które prowadziło kampanię na rzecz partii Vlaams Belang.

Przed sądem krajowym stowarzyszenie Vrijheidsfonds przyznało, że używało znaków towarowych IKEA bez zgody ich właściciela, ale twierdziło, iż wykorzystało renomę tych znaków w celu wzmocnienia swojego przekazu. Argumentowało, że taki powód stanowi „uzasadnioną przyczynę” w rozumieniu przepisów Unii, które jego zdaniem chronią w ten sposób wolność wypowiedzi, w tym wolność wyrażania opinii politycznych oraz parodię polityczną¹. Uznawszy, że chodzi o kolizję między prawami podstawowymi tej samej rangi, a mianowicie między prawem własności a prawem do wolności wypowiedzi, sąd krajowy zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem prejudycjalnym.

W swoim wyroku Trybunał stwierdził przede wszystkim, że **uregulowania UE nie zawierają żadnych wskazówek dotyczących pojęcia „uzasadnionej przyczyny”**. W motywach tych uregulowań prawodawca podkreślił jednak konieczność stosowania ich w sposób zapewniający pełne poszanowanie podstawowych praw i wolności, w szczególności wolności wypowiedzi.

Niemniej **samo powołanie się na prawo do wolności wypowiedzi nie wystarcza do wykazania uzasadnionej**

przyczyny. Osoba trzecia, używająca oznaczenia identycznego ze znakiem towarowym cieszącym się renomą lub do niego podobnego, powinna przedstawić konkretne powody tego używania związane z korzystaniem z wolności wypowiedzi i wykazać, że te powody mają pierwszeństwo przed prawami i interesami właściciela tego znaku.

Sąd krajowy, który musi ustalić, czy używanie znaku przez osobę trzecią wynika z uzasadnionej przyczyny, **powinien dokonać wyważenia między, z jednej strony, prawem własności właściciela znaku towarowego cieszącego się renomą i jego interesami, a, z drugiej strony, prawem do wolności wypowiedzi**, na które powołuje się osoba trzecia, oraz jej interesami, przy czym żadne z tych dwóch praw nie ma charakteru bezwzględnego.

W tym kontekście sąd krajowy powinien ustalić, czy osoba trzecia używała znaku towarowego cieszącego się renomą w dobrej wierze. Jest tak w szczególności, gdy do wspomnianego używania dochodzi w celu przekazania idei lub opinii, które mają związek ze znakiem towarowym jako takim, z właścicielem tego znaku towarowego, jego praktykami handlowymi, jego towarami lub usługami. Innymi istotnymi czynnikami są także to, czy używanie znaku **przyczynia się do debaty leżącej w interesie ogólnym** oraz **konsekwencje**, jakie używanie znaku przez osobę trzecią może pociągać za sobą **dla właściciela** tego znaku. W szczególności od właściciela nie można wymagać, aby tolerował używanie, które może wiązać się dla niego z nieproporcjonalną szkodą czy też które mogłoby naruszyć samą istotę prawa wyłącznego wynikającego z rejestracji tego znaku.

W tym kontekście należy uwzględnić intensywność używania przez osobę trzecią znanego znaku towarowego, zakres tego używania oraz wybrane w tym celu sposoby, a także fakt, że używanie tego znaku przez osobę trzecią może stwarzać wrażenie, że właściciel tego znaku podziela przekazywane przesłanie polityczne lub promowane idee polityczne czy wręcz je w jakikolwiek sposób je wspiera, mimo że wartości wyznawane przez tego właściciela opierają się na neutralności względem wszelkich partii politycznych lub są niezgodne z tym przesłaniem politycznym.

Trybunał stwierdził w tym względzie, że w niniejszej sprawie używanie znaków towarowych IKEA może wyrządzić poważną szkodę renomie tych znaków i interesom ich właściciela. W tych okolicznościach nie wydaje się, aby używanie znaków towarowych IKEA przez Vrijheidsfonds wyłącznie w celu czerpania korzyści z ich renomy po to, by wzmocnić promowany przekaz polityczny i poszerzyć jego zasięg, miało pierwszeństwo przed prawami i interesami właściciela tych znaków, czego zweryfikowanie należy jednak do sądu odsyłającego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanych przez nie sporów, zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii.

Sąd jest właściwy do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, które dotyczą wyłącznie: 1) wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (VAT), 2) podatku akcyzowego, 3) kodeksu celnego, 4) klasyfikacji taryfowej towarów w Nomenklaturze scalonej, 5) odszkodowań i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład lub opóźnienia bądź odwołania usług transportowych lub 6) systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do rozpoznawania wszystkich innych wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Trybunał ani Sąd nie wydają orzeczenia rozstrzygającego spór krajowy. Sąd krajowy powinien rozstrzygnąć sprawę zgodnie z orzeczeniem Trybunału lub Sądu. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Przedstawienie stanu faktycznego i ram prawnych odnosi się do okresu istotnego dla sprawy i opiera się na aktach sprawy.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku publikuje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne na „[Curia Web TV](#)” oraz w „[European Broadcasting Service](#)” ☎ (+32) 2

2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Artykuł 9 ust. 2 lit. c) rozporządzenia [2017/1001](#) w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej oraz art. 10 ust. 2 lit. c) i ust. 6 dyrektywy [2015/2436](#) mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych.